

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. március 4.
(OR. en)

6645/21

AGRI 102
PHYTOSAN 6

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Biológiai védekezéshez használható szervezetek (makroorganizmusok) növénykárosítókkal szembeni alkalmazása – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyban a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) 2021. március 22-i és 23-i ülésén folytatandó irányadó vitához készített elnökségi háttéranyagot.

**HÁTTÉRANYAG a biológiai védekezéshez használható szervezetek (makroorganizmusok)
növénykárosítókkal szembeni alkalmazásáról**

1. Az Európai Bizottság által 2019 decemberében előterjesztett európai zöld megállapodás az EU új növekedési stratégiájaként az Uniót olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik. Az európai zöld megállapodás olyan kulcsfontosságú szakpolitikákat és intézkedéseket foglal magában, amelyek az uniós gazdaság átalakításához és fenntarthatóbb pályára állításához szükségesek. „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia az európai zöld megállapodás központi elemét képezi, és átfogó módon foglalkozik a fenntartható élelmiszerrendszerek kihívásaival. Célja mindenekelőtt az, hogy jelentős mértékben csökkentse a vegyi növényvédő szerek, a műtrágyák és az antibiotikumok használatát, az általuk jelentett veszélyeket, valamint az azoktól való függést.
2. Az európai zöld megállapodás értelmében támogatni kell a környezetbarát technológiákba, a fenntartható megoldásokba és az átállást kiaknázó új üzleti lehetőségekbe irányuló beruházásokat. Ezzel összefüggésben egyre fontosabbá válik a növényvédelem, egyrészt amiatt, hogy egyre több új károsító és betegség jelenik meg, másrészt pedig azért, mert a már korábban megjelent károsítók és betegségek is egyre nagyobb hatást fejtenek ki, ami a globalizációra, az áruk és személyek mozgására, az éghajlatváltozásra, valamint a hatóanyagok európai piacon való beszerezhetőségének csökkenésére vezethető vissza.
3. Az Európai Unió mezőgazdaságának, erdőgazdálkodásának és természeti területeinek védelmére irányuló közös politikában kiemelt helyen szerepel a növényegészségügy kérdése, mint ahogy az is, hogy hatékony, környezetbarát és biztonságos eszközök álljanak rendelkezésre a növénykárosítók elleni küzdelemhez, mind a fogyasztók, mind a felhasználók szempontjából. Ezért fontos alternatív megközelítéseket is fontolóra venni a vegyi anyagoktól való függés csökkentése érdekében. Ezzel összefüggésben az integrált növényvédelem alapvető elemét jelenti a biológiai védekezéshez használható szervezeteknek (BCA) a biológiai védelem keretében történő alkalmazása.

4. Felkérjük a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az integrált növényvédelem és az alacsony peszticidfelhasználású növényvédelem alkalmazását, melyek elveit a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rögzíti. Az EU harmonizálta a növényvédő szerek forgalomba hozatalára vonatkozó jogi keretet (nevezetesen a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel). Mindazonáltal az EU nem rendelkezik harmonizált kerettel a növénykárosítókkal szembeni biológiai védekezés céljára használandó makroorganizmusok forgalomba hozatalára vonatkozóan, amelyek nem tartoznak a szóban forgó rendelet hatálya alá.
5. Meg kell jegyezni azt is, hogy egy adott élő makroorganizmusnak az Unió területén a környezetbe történő szándékos kibocsátása – biológiai szempontból – az Unió teljes területére történő potenciális kibocsátásnak minősül, tekintettel a makroorganizmusok természetes vagy előidézett terjedési potenciáljára. Ezért minden döntést harmonizált szabványokkal kell alátámasztani. Több nemzetközi szervezet – köztük az Európai és Földközi-tenger melléki Növényvédelmi Szervezet és a Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény – nemzetközi szabványokat bocsátott rendelkezésre a biológiai védekezéshez használható szervezetek kockázatértékelésére és biztonságos alkalmazására vonatkozóan.
6. Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló, 2014. október 22-i 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályokat állapít meg az Unión belül az idegenhonos inváziós fajok szándékos betelepítése és nem szándékos behurcolása, valamint terjedése által a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatás megelőzése, minimálisra csökkentése és mérséklése érdekében. Ez a rendelet nem alkalmazandó sem a növénykárosítókra, sem az őshonos fajokra, sem pedig az idegenhonos nem inváziós fajokra, és nem célja sem a természetes ellenségek, az antagonista szervezetek vagy a „versenytársak”, sem pedig a károsítók elleni védekezésre használt bármely egyéb organizmus (BCA) szabályozása.

7. Azt a célt szem előtt tartva, hogy ezek a biológiai védekezéshez használható szervezetek minél gyorsabban a mezőgazdasági termelők rendelkezésére állhassanak, az egyik tagállam által végzett kockázatértékelések más tagállamok általi elismerése (vagyis a kockázatértékelések kölcsönös elismerése) segíthet elkerülni a párhuzamos munkavégzést, feltéve hogy a releváns éghajlati, környezeti és mezőgazdasági feltételek kellően hasonlóak, és ezáltal a biológiai védekezéshez használható szervezetek hasonló feltételek mellett tudnak tenyészni és adaptálódni. Ez ösztönözheti a biológiai védekezéshez használható szervezeteken alapuló új termékek kifejlesztését, valamint megőrizhető általa a biológiai védekezéshez használható anyagok hozzáadott értéke a növényvédelem területén, többek között a zárlati károsítók és a vizsgálatköteles károsítók elleni védekezést illetően is. Ebben az értelemben az Unió számára előnyös lehet egy olyan harmonizált megközelítés kialakítása, amely a növényvédelem területén biológiai védekezéshez használható szervezetként való alkalmazásra szánt makroorganizmusok értékelésére és forgalomba hozatalára lenne alkalmazandó, ezáltal csökkentve az élő fajok környezetbe juttatásával kapcsolatos lehetséges kockázatokat és felfrissítve a növényvédelem ezen formájának fenntartható növekedését, valamint ösztönözve a kutatást, az innovációt és a beruházásokat. Mindazonáltal a szóban forgó harmonizált megközelítésnek a célnak megfelelő mértékre kell szorítkoznia, és arra a célkitűzésre kell összpontosítania, mely szerint – a magas szintű biztonsági és higiéniai előírások fenntartása mellett – lehetőségeket kell teremteni a biológiai védekezéshez használható szervezetek mezőgazdasági termelők általi alkalmazására, vagyis a piacra lépés elé nem szabad olyan további akadályokat gördíteni, amelyek nem növelik az emberek vagy a környezet biztonságát.
8. Az elnökség – a növényegészségügyi szolgálatok vezetői munkacsoportjának tagjain keresztül – felmérést indított a témában a tagállamok körében, melynek eredményeit munkacsoporti szinten már 2021. február 12-én ismertették és megvitatták. A felmérésben az összes tagállam részt vett. A felmérés főbb megállapításaiból az derül ki, hogy bár számos tagállam (szám szerint 18) rendelkezik a biológiai védekezéshez használható szervezetek területéhez kapcsolódó nemzeti jogszabályokkal, az alkalmazott megközelítés tekintetében jelentős különbségek mutatkoznak. Mindösszesen 5 tagállam mozdítja elő szisztematikus módon a behozatali kérelmekre és a biológiai védekezéshez használható szervezetek kibocsátására vonatkozó információcserét a szomszédos országokkal. A tagállamok többsége azt válaszolta, hogy támogatja a biológiai védekezéshez használható szervezetek behozatalára és kibocsátására alkalmazandó kritériumok uniós szintű harmonizációját: 17 tagállam a biológiai védekezéshez használható összes anyag, 4 tagállam pedig csak a biológiai védekezéshez használható növényevő szervezetek esetében. Ezenfelül a tagállamok nagy többsége (18 tagállam) úgy vélte, hogy ki kell dolgozni a biológiai védelem (és azzal együtt a biológiai védekezéshez használható szervezetek) uniós fogalommeghatározását, hogy ezáltal egyrészt ösztönözni lehessen a biológiai védelem mezőgazdasági termelők általi alkalmazását, másrészt pedig csökkenteni lehessen a növényvédő szerek használatát.

9. Ezzel összefüggésben, valamint a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodással és különösen annak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 225. és 241. cikkének alkalmazásáról szóló (10) pontjával összhangban az elnökség javasolni fogja, hogy a Tanács kérje fel a Bizottságot, hogy egyrészt nyújtson be tanulmányt az Unión belüli helyzetről, valamint a biológiai védekezéshez használható szervezetek az Unió területén belüli behozatalával, értékelésével, előállításával és piaci értékesítésével kapcsolatos lehetőségekről, másrészt pedig a tanulmány eredményei tükrében adott esetben terjesszen elő egy idevágó javaslatot.
10. Felkérjük a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2021. március 22–23-i ülésén részt vevő minisztereket, hogy tartsanak irányadó vitát az alábbi kérdések alapján:
- a) *Egyetért-e azzal, hogy a vegyi növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében támogatni és népszerűsíteni kell a biológiai védekezéshez használható szervezetek alkalmazását?*
 - b) *Ön szerint uniós szintű harmonizációval ösztönözni lehetne azt, hogy nagyobb mértékben álljanak rendelkezésre a biológiai védekezéshez biztonságosan használható szervezetek a vegyi növényvédő szerek hasznos alternatívájaként?*
-